

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 8 kor.

Nyilttérli közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 397.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, május 17.

Mit tettél ember?

A háborúnak borzalmas mérlege fekszik előttünk. Egy német tudós fájdalmasan alapos munkát végzett, midőn e rettenetes öldöklés szociális mérlegét összeállította. E kiáltószám-
adatok és összehasonlítások láttára úgy érezzük, mintha ködben jártunk volna, melyben talán csak azok lát-
tak messzebbre, akik -- magasabban ültek.

Egy kérdés követelő hangja zeng ki e röpiratból: — Mit tettél ember? Tudod-e te valóban, hogy mit cselekedtél? S e könyv felel is rá: hallgassátok meg mit beszél:

Egy pár adat izzó fehér fénnel világít bele a háboru borzalmaiba: A hadikölcsön a hadviselő nemzete-
knél három év alatt 350 milliárd márkára növekedett. Az elmúlt 500 esztendő alatt a föld összes arany-
termése mindössze 65 milliárd márka volt. A háboru tehát 3 esztendő alatt több adóságot csinált, mint amennyi éro-
vagyonot gyűjtött 500 év alatt. Amiből egészen világos, hogy most már 5 x 500 esztendeig azaz 2500 évig kell újra dolgozni és gyűjteni az emberiségnek, hogy három év alatt csinált adóságának ércfedezetét összegyűjtse. Ez volna az a bizonyos gazdasági háboru?! Ezek a számok élnek és cáfolnak.

Még borzalmasabb az embervesztés statisztikája. A hadviselő nemzetek az elmúlt három év alatt 24000000 embert vesztek halottakban és sebesültekben. Arról már ne is beszéljünk, hogy e számból mennyi maradt rokkantnak, munkaképtelennek, államok terhének, hanem beszéljünk arról: mennyi nyugszik már a föld alatt. Hét millió a halottak száma e három év alatt, hét millió embert kaszáltak le a gépfegyverek, szaggattak szét a gránátok, lyukgattak össze a srapeliek s ennek a hét millió embernek tizennégy millió keze nem dolgozik többé, nem alkot, nem terem, nem épít, nem szánt, nem vet -- megsemmisült... De kiszámíthatatlanok e hét millió ember halálának a következményei a további emberszaporulatra nézve s az e maradt erőszaporulat végzetes csapás lehet az egész emberiségre. Ezt a 7.000.000 halottat -- mondja a német tudós -- ha vonatra zárhatnók: ez a vonat hosszabb volna, mint Páristól--Wladivosztokig terjedő utvonal. Két világrészt, Európát és Aziát egymás mellé rakott hullákkal lehetne összekapcsolni. S a francia-német gyűlölet ütközőpontjá-

nak: Elzász-Lotharingiának nincs összesen annyi lakossága, mint a mennyi halottat egymaga Franciaország vesztett. Ez volna-e a gazdasági háboru? Akik e háboruba beletaszították a nemzeteket: vajjon nem örjögnek-e ezeknek az adatoknak a hallottára? s vajjon megcsinálták volna-e mindezt, ha tudták volna, hogy ennek ez lesz a vége?! (:)

Eredménytelen az olasz offenziva ötödik napja is.

Visszavertünk minden támadást.

Budapest, május 16. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti és délkeleti hadszíntér:

Különös esemény nem volt.

Olasz harctér:

Az új Isonzo-csata ötödik napja ép oly heves harcok közt telt el, mint az előző napi. Az ellenség nagy szívóssággal minduntalan támadásra vezette tömegeit, ezer számra áldozta fel az olaszokat. Fegyvereink ismét teljes sikerrel állták meg a harcot. Anzsa és Canala között sikerült az ellenségnek keskeny szakaszon az Isonzo balpartját elérni. A nyert terület kiszélesítésében megakadályoztuk. Az olaszok újabb erős rohamot intéztek a plavai és zagorai magaslatok ellen. A Kuh-on ellenség átmenetileg tért nyert, de elkeseredett kézitűsében ismét elűztük. Hasonlóképen eredménytelen maradt az olaszoknak minden arra irányuló veszteségteljes kísérlete, hogy a Monte-Santot és a Monta-Gabrielet elfoglalják és Görztől keletre és délkeletre levő állásainkat megingassák. A Fajti-Hrib területen az ellenség dél előtt ismét hasztalanul támadott. Ennek az előretörésnek megismétlésére nem került a sor, mert tüzérségünk, melyet repülőink céltudatosan támogattak, az olasz támadás hullámain tüzével árkaikban lekötve tartotta. Ejjel a harc ellanyhult. A reggeli órákban az ágyutüz ismét megélénkült. A csapataink által beszállított foglyok száma kettőezerre emelkedett, kik között mintegy ötven tiszt is van. Harci repülőinknek két olasz Nieupoit repülőgép áldozatul esett. Tirolban az Etsch és a Sugana völgy között az ellenséges tüzérség erősebb működést kezdett kifejteni. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olasz vezérkar május 15-éről a következőket jelenti hivatalosan: A Juri alpok harcvonalán, Tolmeintól a tengerig a tüzérségi és ak-

navető pusztító tüzelés az ellenség vonalai ellen tegnap reggel igen hevesre fokozódott. Az ellenség nagyszámu és mindenféle kaliberű ütegei ezt élénken viszonozták. Merész előrelökések délből lehetővé tették gyalogságunknak, hogy az arcvonal több pontján, Plava körül, Monte-Cuccio magaslatai ellen számottevő haladást tegyen. Osztagaink egyes részei a Karszt szakaszán lévő és a földdel eborított árkokat ekkor elfoglalták. A Fajti hegygerintől keletre, foglyokkal tértek vissza. Gyalogságunk, az aknavető és a tüzérség hatóság támogatásával erőteljes tevékenységet fejtettek ki és erősen lekötötték az ellenséget. A délután folyamán egy nagyobb repülőraj átrepült a Görztől keletre levő ellenséges vonalakon és körülbelül kétszáz bombát dobott le a táborokra és a szállító oszlopokra. Ezután repülőink ötszáz méternyire leereszkedtek és géplegyverrel lőtték ellenséges csapatokra, amelyek rendjét megbontották. Valamennyi teljes épségben tért vissza.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik este: Az olaszok ma délelőtt egész terjedelmében újra megkezdték az Isonzó melletti támadásaikat. Sikert sehol nem értek el és nagy veszteségeket szenvedtek.

Amsterdam. Az olasz hadvezetőség nagyon elégedetlen amiatt, hogy Tripolisban 40000 ember le van kötve, amelyet az osztrák nagy offenzívában használhatnának. Ha Cadornának nem sikerül megsemmisítenie az osztrák magyar csapatokat megverni, akkor az entente kényszeríteni fogja Oroszországot offenzíva kezdesére, hogy nyugati helyzetben könnyítsen.

Betörés a francia állásokba.

Berlin, május 16. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Kedvezőtlen időjárási viszonyok mellett a harci tevékenység viszonylag csekély volt.

A német trónörökös hadcsoportja:

A Craonnetól két oldalt és Prosnestől északra a fokozott tüzérségi tevékenység szakadatlanul tart. La Neuville-től keletre egy brandenburgi zászlóalj 600 méter szélességben betört az ellenséges árkokba és a megszerzett állásokat nagy erővel keresztülvitt, több francia támadással szemben megtartotta s 175 fogoly és számos mindenféle fegyver jutott a vitéz csapatok kezére.

Keleti harctér:

A helyzet változatlan.

Macedóniai harcok:

A Prespa és a Doiran-tó közötti élénk tüzelés a Struma arcvonalra is áttért. **Ludendorff**, első főszállás-vezető. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A francia és angol harctéri jelentések a most folyó harcokról állandóan emlegetik a Hindenburg vonalat, amelyet mint mondják, több ponton benyomtak és Fresnoinál át is törtek. Megállapítható, hogy Hindenburg vonal nincs, ha csak a Hindenburg tábornok parancsára épített állásokat, amelyek széles területen és nagy kiterjedésben vonulnak el, nem nevezik Hindenburg vonalnak.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Az angolok haladása az arrasi harcvonalon még a husvét hétfői siker és az akkori front áthelyezése óta alig néhány száz méter. Az angolok nagy veszteségeik ellenére is kénytelenek lesznek támadásaikat folytatni és minden pótlás a Dunyától Poin Wiyourig húzó hegyláncot megkeresztül, mely a német tüzelés tüze alatt áll. A német állásokból ide nagyszerű kilátás nyílik, úgy hogy az ellenség minden vonalába be lehet látni.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: Elsős és ködsz időjárás mellett a nyugati fronton csekély volt a harci tevékenység. Troilieux és Vansayllon mellett helyi gyalogsági harcok voltak. Macedóniában Monasztirtól északra ellenséges támadások megfiúsultak.

Czernin gróf**a német főhadiszálláson.**

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Berlin. Czernin Ottokár gróf külügyminiszter, **Merey-Horvát** nagykövet, **Colaredo** gróf követségi tanácsos kíséretében a német főhadiszállásra utazott, hogy ott, — mint már jelentettük, — a kancellár legutóbbi bécsi tartózkodása alkalmával megkezdett megbeszéléseket irányadó német körökkel folytathassa.

Berlin. A Morgenpost jelenti: Czernin Ottokár gróf külügyminiszter a napokban Berlinbe érkezik és nem-sokára a birodalmi kancellár ismét Bécsbe utazik. Úgy látszik a háborúnak ebben az **előreláthatólag legutolsó szakában** Berlin és Bécs illetékes tényezői állandóan összeköttetésben akarnak maradni.

Berlin. A Vorwärts a birodalmi kancellár tegnapi beszédéről ezeket írja: Elsősorban és főleg majdnem kizárólag az a kérdés érdekel bennünket, hogy a kancellár beszéde és az egész tegnapi vita olyan hatást fog-e kelteni, hogy azáltal közelebb jutunk-e a békéhez. Optimista legyen a talpán az, aki erre a kérdésre igennel mer válaszolni. A béke ügyét tegnap ismét csak a szociáldemokraták támogatták. Csakis Scheideman és David beszédeiből jutott kifejezésre bizonyos mértékig az a körülmény, hogy kedvez a béke ügyének, hogy már csak a konzervatívok ragaszkodnak körműszakadtság az annexiókhoz, de ők sem merik ezt a lehetetlen és képtelen békét igazi vezéreikkel képviseltetni. Az a hatás, amelyet tegnap a kancellár nyilatkozatától vártak, elmaradt. Bethmann-Hollweg Oroszországhoz szóló felhívása nem kecsegtet sok sikerrel. Nem nyilatkozott a kancellár arról a fontos kérdésről sem, melyet az entente hangoztat, hogy igaz-e, hogy Németország különbékére akarja csábítani Oroszországot, hogy a nyugaton hódítá-

sokra tegyen szert. Nem állítjuk, hogy a német birodalom vezető tényezőinek csakugyan ez a szándéka, sőt ennek épen az ellenkezőjét tekintjük valószínűnek, de a gyanút a kancellár beszéde nem küszöbölte ki és épen ez a gyanú a legnagyobb akadálya a háború befejezésének.

Felfüggesztették az aradi járásbíró irodafőnökét.

— Az Arad Közlöny tudósítójától. —

Schartner Sándor dr., az aradi törvényszék elnöke a mai napon **felfüggesztette állásától Paneán György járásbírói irodafőnököt.** A felfüggesztést heteken át tartó vizsgálat előzte meg s mert annak eredménye gyanánt súlyosabb természetű fegyelmi vétségeknek fennforgása vált nyilvánvalóvá, az egyidejűleg megindított büntető bírósági eljárás mellett a járásbíró irodafőnököt állásától fel kellett függeszteni.

A rendkívül meglepő rendelkezés előzményeiről, azokról az okokról, melyek a vizsgálatot szükségessé tették, a következőket tudtuk meg:

Hetekkel ezelőtt **Horváth Andrásné** aláírással a nagyváradi ítélőtábla elnöke Aradról keltezve egy levelet kapott, melyben **Paneán György** ellen súlyos természetű panaszokat emelt a levél írója. Megvádolta a levélben az irodafőnököt azzal, hogy a régmúlt szerb és orosz offenzívák idején magyar emberhez nem illő nyilatkozatokat tett, hogy szemérem elleni kihágást követett el irodahelyiségében egy a törvényszéktől átkerült bűnjel mutogatásával, hogy a kezelő személyzet tagjainak azt a nem épen dicsérendő ajánlatot tette, hogy megélhetésüket barátok tartásával igyekezzenek biztosítani, s végül, hogy felettes bírósági főnöke és hivataltársai ellen több ízben sértő kritikákat nyilvánított máskor előtt.

A tábla elnöke a levelet az aradi törvényszék elnökének, a törvényszék elnöke a járásbíró irodafőnökének, **Kovács József** járásbírónak adta át, ki a bejelentés tárgyában nyomban megindította a legszélesebb körű nyomozást és vizsgálatot.

A nyomozás mindenekelőtt a feljelentő kipuhatólását tette szükségessé. A bejelentő hivatalban egyetlen hasonló nevű asszonyt találtak, aki mikor a bíróság elé megidéztetett, kijelentette, hogy **Paneán Györgyöt** nem is ismeri, de még hozzá írni sem tud. Hogy **Horváth Andrásné** neve mögött ki rejtőzik, mi indította az illetőt feljelentésre, azt a leggondosabb vizsgálat sem tudta felderíteni. Hogy bosszu-e, érdek-e, vagy elszennvedett sérelem vezette-e a feljelentő tollát, azt nem sikerült kipuhatólni. Minthogy azonban a feljelentés több oly körülményt említett meg, melyeknek még a pusztá felemlítése elől sem térhetett ki a bíróság egy saját emberével szemben, a vizsgálat két irányban indult meg.

Az első két helyen megemlített panaszok tárgyában a büntető bíróság, az utóbbiakra nézve pedig a törvényszék fegyelmi bírósága folytatta le a vizsgálatot. S mert a vizsgálat súlyosabb természetű vétségek fennforgására engedett következtetni, annak befejeztével **Paneán Györgyöt a törvényszék elnöke állásától felfüggesztette.** Alkalmunk volt **Kovács József** vezető járásbíróval, a vizsgálat vezetőjével a feltűnést kelte ügyben beszélgetést folytatni. Mindenben megerősítette értesülésünket azzal a kijelentéssel, hogy a bíróság legközelebb hoz egy a büntető, mint a fegyelmi ügyben döntő ítéletet. Hogy az emeltő lesz-e vagy marasztaló, arra nézve nyilatkozatot tenni senkinek sem áll módjában.

Berlinből jelentik: A rendőrhatalóság már kiképezítette valamennyi képviselőnek és kiküldöttnek **Hoffman** képviselő kivételével, a szociáldemokrata munkaközösség megbízottjainak is a **Stockholmba** szóló utlevelét.

Mert a panasztétel formája nem viselte magán az egyenesség bélyegét s minden valószínűség meg van arra nézve, hogy lényegesen dolgokat fujt fel valakinek a bosszu érzete a feljelentő levél súlyos panaszai, kelő felvilágosítást kértünk magának **Paneán György**nek legközvetlenebb környezetétől a vádakra nézve. **Paneán** a legnagyobb nyugalommal néz az ítélet elé, mert minden váddal szemben teljesen tisztának érzi magát. Szerinte soha senki előtt sem tett oly nyilatkozatot, mely hazafiatlanságot bizonyítana rá, hisz épen ellenkezőleg a eszelekedeteinek egész sora tesz bizonyosságot amellett, hogy horvát származása dacára a magyar hazának ép oly lelkes fia, mintha a magyar alföldön ringatták volna bölcsőjét. Barátainak társasága kizárólag magyar emberekből áll. A háború elején, amikor anyagi viszonyai még megengedték neki, a magyar katonák élelmézésének segítésére hordozta be a kórházakba a telt kosarakat. A **Hegedüs-perben**, mint a szerb foglyok leveleinek cenzora kihallgatásra jelentkezett, mert a szerbek levelezéseiből sok oly dolgokat említhetett volna fel, mely ellenük bizonyított volna. A feljelentő levél többi pontjai ép oly kevésbé terhelik, mint az első helyen említett vád, mert azt a bűnjel, amely évek óta fekszik szekrényében s tréfálkozás közben mutogatott meg jó barátainak, szeméremszertő kihágásra sohasem használta fel, a hozzá beosztott kezelőnknek a barátválasztást pusztá tréfából ajánlotta, s hivatalfőnökéről mindég tisztelettel beszélt még akkor is, ha hangja talán egy kissé érdesebb és idegesebb mint egy-egy kartársáé.

Behívták**a francia postásokat is.**

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Genf. A francia hadügyminiszter fegyveres szolgálatra hívta be az 1899—1901. évi korosztályba tartozó hivatalközpontokat és a posta összes alkalmazottait.

Luganó. A szövetségesek május 17-én Rómában újabb konferenciára jönnek össze kereskedelmi és közlekedési kérdésekben. A konferencián Oroszország és Amerika kivételével az entente államok összes képviselői jelen lesznek.

Kápa. A Reuter-ügynökség jelenti: A chikagói tőzsdén a gabona árfolyamát az árdragító üzemek folytán két napra bezárták.

Madrid. Valentia kormányzója betiltotta azt a népgyűlést, amely vasárnapra hívták össze a háborúban részvevőkre izgatók.

Tábornoki kinevezések. Budapestről jelentik: A Streifler katonai szaklap jelenti, hogy őfelsége **Rehmen Adolf** gyalogsági tábornokot, **Huyu Károly** gróf lovassági tábornokot és **Kritek Károly** gyalogsági tábornokot vezérezredessé nevezte ki, **Krautwald József** lovag altábornagyot lovassági tábornokká, **Plénesy Sándor** altábornagyot tábornokszerénygá, **Lukas Károly**, **Kralicsak Rudolf** altábornagyokat, gyalogsági tábornokká, **Foglár József**, **Herberstein Herbert**, **Gyarmatay Dáni Balázs** és **Lobkovitz Zdenko** herceg vezérőrnagyokat, altábornagyokká nevezte ki. **Pongrácz Arthurt**, **Schaunburg-Lipe** herceg, **Szívó Sándor** lovag **Rácz Gábor**, **Hegedüs Pál**, **Vizeki-Tallán Zsigmond** és **Berzevitz Béla** ezredeseket vezérőrnagyokká nevezte ki.

egészet a eseléségtől, azonnal eljött Kádarról és itt lakik most velem és a fiával. A vöm azonban sohasem szakadt el teljesen a családjától. Minden hónapban hetven koronát küldött a feleségének és sokszor fel is kereste. Maga a báróné is eljött a vömmel hozzánk és itt tartózkodott s ebédelt nálunk. Ha kocsin jöttek be, a kocsit a Rózsa vendéglőben hagyták a kocsissal, ők pedig idejöttek hozzánk ebédelni, mert a báróné nem szerette a vendéglői kosztót. Valahányszor bejöttek, mindig maguk hozták a bort. A báróné mindig csak kedves ilonkánknak hívta a leányomat és velem is édeskedett. Először nekünk botlását, de sohasem tudtuk azt neki megbocsátani, hogy ő volt az, aki egy szép családi boldogságot megbolygatott. A báróné nem szerette, ha vöm más asszonyokkal is beszélt, mert nagyon féltette. A vöm vasárnap irt utoljára a feleségének és ez a levele szomorú volt.

Az öreg néni betepegette a szobába és egy levelet hozott ki. Vasárnap irta ezt Loy a feleségének és tartalma ez:

— Kedves fiam! Különös helyzetben vagyok. Valami katonarokona van itt most a bárónénak. Eleintén csak étkezni járt ide, de most már a kastélyban lakik. O parancsol most mindenkinek. Az én szavam már senkié.

Mindössze ennyi volt a levél. Az öreg asszony elmondta azt is, hogy a veje csak azt várta, hogy a háboru véget érjen s akkor

ott akarta hagyni a bárónét

s az volt a terve, hogy visszatér családjához.

Megmutatta aztán a barátságos kétszobás lakást, amelyben Loy Raymondné a fiával lakik. Tisztaság és polgári jólét ragyog a lakásban. A falakon sok kép. A szoba egyik falának közepén ott van Loy Raymond arcképe. Mellette egy családi kép, rajta Loy, a felesége és a fia. Múlt év előtt készült, már szétválásuk után. Egy diplomata frakkban levő férfi képére mutatva, megjegyezte az anyóka, hogy ez Duka Géza báró. Aztán előhuzott egy albumot és egy alacsony, fekete asszony képét mutatta:

Ez a báróné. A képet ő maga adta a lányomnak. A lányom azonban nem szerette ezt a képet és ezért nem rámozgatta be.

Mikor kikísért minket sóhajtott:

— A báróné az oka mindennek.

A VI. HADIKÖLCSÖN eredményének nem szabad a korábbi sikere mögött maradnia.

Harmincöt korona

egy negyed liba.

Bécsi ur pesti levele aradi barátjához.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az osztrák fővárosban s tovább Németországban is, az eléggé be nem avatott s csak az újságközlemények hatása alatt álló emberek azt hiszik és hirdetik, hogy a háboru harmadik esztendejében Magyarország az az Eldorádó, ahol még mindig kolbászból van a sövény s a jól kihizott mangalicák késsel a hátaiban szaladgálnak az utcákon, kínálva mindenkinek az olcsó húst és az olcsó megélhetést. S ebből a tévhitből nehéz kiábrándítani az osztrákokat és a német testvéreket. Azok az idegenek, akik újabban nem jártak Magyarországon, sehogysem akarnak beletörődni ebbe, hogy itt legalább is olyan drágaság uralkodik, mint Ausztriában és Németországban, ha ugyan nem nagyobb.

Jellemző erre nézve egy előkelő bécsi urnak az esete, aki a napokban lerándult Budapestre, hogy — amint maga mondja Aradra egy barátjához intézett levelében — alaposan megvacsorázzék s egyszersmind itt az élelmezési viszonyokat tanulmányozza. Hogy megismerje azt, mennyivel olcsóbban lehet élni Budapesten, mint Bécsben.

Schmidt ur meg is érkezett annak rendje és módja szerint Budapestre s felkereste egyik

Hét millió halott a háboruban.

— Háromszázötven milliárd hadikölcsön. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Berlinből jelentik: A német lapok fölötté érdekes részleteket közölnek egy most megjelent röpiratról, amelynek szerzője „Parvus” álnév alá rejtőzik. A röpirat címe: *A háboru szociális mérlege* és a háboru várható következményeit 3 évre kikerekítve a következőknek mondja:

— Három év alatt a háboru költségei és embervesztesége: Hadikölcsön 350 milliárd márka. Halottak és sebesültek száma: 24 millió ember. Külön a halottak száma 7 millió. Rokkantak száma 5 millió. Az elmaradt népszaporodás 9 millió lélekre tehető.

Az egész földkerekség aranytermelése az elmúlt 500 esztendő alatt 62 milliárd márka volt, tehát az ötöd-része sem a hadikölcsönnek. Ha a 350 milliárdnyi hadikölcsönt 20 márkás aranyban kellene letenni, az arany mennyiségéből kilenc gyűrűt lehetne kovácsolni az egyenlítő köré. Ha a 7 millió elesett katonát egy vonatra tennék, akkor ez a vonat Párisból Lladivosztokig érne.

Anglia egész kereskedelmi flottája három milliárdot ért a háboru előtt, tehát kevesebbet, mint amennyi kamatot fizet a hadikölcsönök után. Németország évi kivitele az angol gyarmatokba 450 millió márkát tesz ki. Ha ezt az egész kivitt megsemmisítené Anglia, akkor is 200 évi tartana, amíg az összeg olyan nagyra nőne, mint Anglia hadiköltségei. A franciák eddig több halottat veszítettek, mint Elzász Lotharingia egész férfi lakossága. Oroszország eddigi hadiköltségei föl sűrűbb vasúthálózatot létesíthetne, mint Belgiumé. A háboru kárai oly hallatlan nagyok, hogy

barátját, egy előkelő budapesti kereskedőt. Előadta jövedele célját s megkérte ismerősét, hogy most vigye el őt egy szolid eszű kis étterembe, ahol kedélyesen bécsi „gemütlícheit”-tel lehet eltölteni az időt a záróráig. Természetesen az est fénypontja: a vacsora legyen!

A budapesti jó barát Schmidt urat egyik budai kis kocsmaiba vitte el. Buda ilyenkor a virágzó gesztenyefák, s lombosodó akácok idejében poétikusan szép hely, s a kiskocsmaiban ilyenkor van a híres budai libának legkeresettebb szezonja. A két barát be isült egy ilyen kis kocsmaiba, megrendelte a menüt. Aztán vidáman vártak az izletes és finom vacsora elkészültére. A menü állott: egy negyed libából, tojásosgaluskából, egy üveg borból és az elmaradhatatlan fekete mellé a megfelelő cigányzenéből. Mielőtt a liba megérkezett volna, a cigány már kétszer-háromszor tányérozott és az erősen dohányzó bécsi ur szeretett volna egy jóízű szivarra rágyújtani. Szivart azonban nem hozott magával, azért bizalmasan odaintette magához a pincért:

— Volna-e egy jó szivarja barátom?

— Volna nagyságos uram, de csak havanna.

— Se baj, annál jobb, adja csak ide.

Illatos füstfelhőbe burkolva várta most már a jó bécsi ur a libát, amely csakhamar, mondjuk úgy jó háromnegyed óra múlva, meg is érkezett. Szó sincs róla, kifogástalan volt, iz-

a hadviselők nem mentek volna bele a háboruba, ha a pusztulás mértékét előre látták volna.

Lengyelország régense.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Varsóból jelentik: a *Dzienni Narodowe* jelentése szerint május 9-ike óta a német cenzura megengedi, hogy a lapok megbeszéljék a régens kérdést, irjanak a jelöltről és megmondhassák, hogy Károly István főherceg van kiszemelve Lengyelország régenséül. A cenzura megengedte eme lap jelentése szerint azt is, hogy a varsói lengyel nyelvű lapokat Litvániába küldhessek.

Lublinból jelentik: A lapok az államtanács hivatalos kommunikéit közlik, amelyek szerint áprilisban és májusban a tanács teljes üléseket tartott és május elsején tartott ülésén nyilvánkozott a régens meghívására vonatkozólag. A sajtó örömmel fogadja az államtanács nyilvánkozatát, amely szerint lehetőleg egy katolikus uralkodó dinasztia egyik tagját hívják majd meg, aki tökéletesen beszél majd lengyelül.

A *Gazetta Polska* varsói tudósítása hangsúlyozza, hogy a régenskérdésben az államtanács, valamint a megszálló hatóságok és különböző politikai pártok között élénk tárgyalások vannak folyamatban és hogy a hozandó határozat megfelelően a sokféle politikai pártnak, Lengyelország minden társadalmi rétegének véleményét fogja visszatükrözni.

A *Dzienni Narodowe* szerint a lengyelországi régenssége Károly István főhercegen kívül egy bajor és egy szász főherceget, *Carlorszky* herceget, Károly István főherceg vejét, *Lubomirszky* herceget, a varsói városnemes elnökét, *Sapiecha* herceget, az államtanács közoktatásügyi osztályának főnökét és *Tarnorszky* György grótot emlegetik.

letes, gyenge, mint a harumt és rózsaszínű és mindennek fölött kicsi. De hát milyen lehet egy negyed liba? egy májusi liba negyede? Szorgalmasan ettek, de még szorgalmasabban tányérozott a cigány, úgy, hogy mire a vacsorának vége lett, elég tisztességes summát kerestett a bécsi urtól.

De mint minden jónak, a vacsorának is vége szakadt s előtermett a nehéz számokkal dolgozó, de könnyű léptű főpincér, aki meghegyezett ceruzával s apró papírossal a kezében várta a diktandót:

— Egy negyed liba! — mondotta a bécsi ur.

— *Harmincöt korona*, kremalássan — zengte a főpincér.

— Hogyan? hördült fel Schmidt ur: 35 korona egy negyed libáért?

— Igenis, de lesz még drágább is! — tréfálódzott a merkur-fürge főpincér.

A tojásos galuska ára még csak elviselhető lett volna, de a havanna szivar libaárban számított, amennyiben a jófajta német havannaért a budai főpincér nem kevesebb, mint 30 koronát számított. Bort, cigányt, pincért és pincérleányt, borkiut és garderobos kisasszonyt beleszámítva ez az egyszerű vacsora — egy kis budai kocsmaának árnyékos udvarán — 100 koronájába került a jó bécsi urnak, aki a mint ezt egy Aradra irt levelében elkeseregte, soha többé nem fogja állítani Magyarországról, hogy ez az Eldorádó, ahol olcsón lehet étkezni.

Megfelebbezett aljegyzői választás.

— Panasz a közigazgatási bírósághoz Petrán György megválasztása ellen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Hank Albert dr. Arad városi rendőrfogalmazó, aki 11 éve működik a városnál és jelenleg a városi számvevőségénél Exterde Kálmán báró helyettes főszámvevőt helyettesíti, panaszt nyújtott be a közigazgatási bírósághoz a városi közgyűlésen történt legutóbbi választás ellen. Tudvalevőleg a májusi közgyűlésen adóügyi tanácsnokká választották Zubor Andor első aljegyzőt, akinek helyét a közgyűlés pályázat mellőzésével a jelenleg katonai szolgálatot teljesítő Petrán György másodosztályú aljegyzővel töltötte be. Hank dr. az állásnak pályázat kiírása nélkül történt betöltését sérelmesnek tartja mindazokra nézve, kik aspiráltak az első aljegyzői állásra és ezért panaszt nyújtott be a választás ellen a közigazgatási bírósághoz. A panaszt, amelyben azt igyekszik kimutatni, hogy ilyen precedens a közigazgatási választások történetében nem található, ma nyújtotta be Arad város polgármesteréhez a közigazgatási bírósághoz. Leendő felterjesztés céljából. Az első aljegyzői állásnak Petrán Györggyel történt betöltése következtében tudvalevőleg megüresedett a másodaljegyzői állás, amelyre a május 9-én tartott közgyűlés nyomában ki is írta a pályázatot. A pályázat kiírása ellen Hank dr. szintén felebbezést nyújtott be a belügyminiszterhez és felebbezésében hivatkozik a közigazgatási bírósághoz benyújtott, Petrán György megválasztását kifogásoló panaszára és azt kéri, hogy a másodaljegyzői állásra való pályázat kiírását a miniszter mindaddig függessze fel, amíg a közigazgatási bíróság nem dönt Petrán György megválasztása ügyében. Hank dr.-nak a közigazgatási bírósághoz intézett panaszát a következőkben ismertetjük:

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 11863/186—1917. számú közgyűlési határozata ellen, mellyel Arad sz. kir. város törvényhatósága az 1917. évi május hó 9-én tartott közgyűlésen megüresedett I. o. aljegyzői állást pályázat mellőzésével és választás megejtése nélkül betöltötte, törvényes határidőn belül panasszal élek és kérem a Nagyméltóságú M. kir. Közigazgatási Bíróságot, mint az 1896. évi XXVI. t.-c. 42. §. d) pontja szerint illetékes fórumot, hogy ezen panaszomnak helyt adni és Arad sz. kir. város törvényhatóságának 11863/186—1917. sz. közgyűlési határozatával megejtett I. o. aljegyzői állás betöltését megsemmisítve a város törvényhatóságát az állás betöltésének a törvényes rendelkezések betartása mellett pályázat kiírására és választás megejtésére kötelezni méltóztassék, mert az állás betöltése nélkül az alábbi törvényes rendelkezéseket:

1) Az 1886. évi XXI. t. c. 79 §-a szerint megüresedett törvényhatósági tisztviselői állások választás útján, a 82 § szerint kijelölt választmány jelölése alapján megejtendő választással s a 87 § szerint a következő rendes közgyűlésen töltenek be. — elkerülhetetlen szükség esetén helyettesít a főispán.

2) Az 1901. évi XX. t. c. 34 §-a alapján a vármegyei ügyviteli szabályzatra vonatkozó 125000—1912. sz. B. M. rendelet szerint, mely egyéb jogszabály hiányában a törvényhatósági jogu városokra is kell vonatkozzon, a szolgálati viszonyokról szólva 1 §-ban előírja, hogy az állások betöltése előtt, rendszerint pályázati hirdetményt kell kibocsátani, ami aól kivételnek helye csak akkor van, ha közszolgálati okok miatt sürgősen kell betölteni az állást, s ehhez a főispán előzetesen hozzájárult.

3) A 971—1908. K. B. 727 fsz. elvi döntés szerint törvényhatósági tisztviselőválasztásnál a kijelölt választmány a kijelölést csupán a törvényben meghatározott összes tagjának részvételével teljesítheti. A pályázat fogalmából következik, hogy oly állásra a melyre va-

laki nem pályázik, nem jelölhető és nem választható. Ezekkel szemben szemem láttára és fülem hallatára az I. o. aljegyzői állás következő módon töltenek be.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál az adó- és pénzügyi tanácsnoki állásnak az 1917. évi május hó 9-én megtartott közgyűlésen választás útján való betöltése következtében, váratlanul üresedésbe jött a városnál megszervezett I. o. aljegyzői állás, melyre sem pályázat meghirdetve, sem törvényszerű választási eljárás megejtve nem lett, hanem e helyett még e közgyűlésen a város polgármesterének valószínűleg tévedésből eredő indítványára a közgyűlés, mely a tanácsnoki választás után már elosztott s csak alig néhány tagból álló töredék volt, az indítványt talán tévesen, vagy talán meg sem értve, egyszerűen betöltötte az I. o. aljegyzői állást Petrán György II. o. aljegyzővel, aki nem is pályázott és csak a II. o. aljegyzői állásra rendelte el a pályázat kiírását. Téves a polgármester indítványának indokolása, ugyanis egy évtized aljegyző választásainál nem szokásból lettek az állások a II. o. aljegyzőkkel betöltve, hanem előre meghirdetett pályázat alapján, a II. o. aljegyzők egyedüli pályázásai következtében választással nyerték el az I. o. aljegyzői állást. Ezen esetekben mindenkinek módjában állott pályázni s az állásra igényekkel fellépni. Ezt bizonyítják a közigazgatási levéltárunkban elfekvő pályázati kérvények és pályázati hirdetmények. Automatikus előmenetel a városnál nem volt, ilyenté a törvény a tisztviselőknél nem biztosít. Ezek után a törvényes rendelkezésekkel szemben nem törvényesen töltenek be jelenben az I. o. aljegyzői állást, mert nem forogott fenn szükségesség indoka, közszolgálati ok, nem volt előzetes pályázat kiírva, meghirdetve, nem alakították jelölő bizottság, egyégyen indítványoztatott, aki nem is adta be pályázati kérvényét, sürgősség indokából vagy közszolgálati okból kioltólólag a betöltéshez a főispán előzetesen hozzá nem járult, s mert azonnal, s nem a következő rendes közgyűlésen választással töltenek be.

Ezért anyagi törvényt sért, és sérti mindazok érdekeit, akik úgy az I. o. valamint a II. o. aljegyzői állásra is pályázhattak volna, de sérti a közérdeket is a törvényhatósági bizottság választási jogát, mert a város közönsége részére törvénytelenül reáknyszeríti a II. o. aljegyzőt I. o. aljegyzőnek és megfosztja esetleg arra alkalmasabb tisztviselőktől. Az előadott törvényes okok alapján megsemmisítendő s a város törvényhatósági bizottsága törvényszerű választási eljárás lefolytatására kötelezendő. Megjegyzem, hogy ez a törvénytelen állás betöltés az én érdekeimet is sérti, mert már 11 éve a város közönsége szolgálatában állok, fogalmazói szakban működök, az I. o. aljegyzői állásra a törvényszerű képesséssel rendelkezem, megválasztásom reám nézve fokozatos előlépést jelentene, s az állás törvénytelen betöltése által még a pályázattól is egyszerűen elűztetem.

SPORT.

+ Hadi bajnoki mérkőzés Szabadkai SE—AMTE. Evezetes labdarúgó mérkőzés lesz vasárnap délután az AAC Török Gábor-utcai sporttelepén. Az AMTE a Bácska Szabadkai Sport Egylet jó hírnevű csapatát látja vendégül. A szabadkai csapat békeidőben több éven át volt a délvidék bajnok csapata, míg az AAC nem győzedelmeskedett felette. Amint békében, ma is jó erővel rendelkezik s ma is szerepel a régi játékosok közül egy pár, többek között a Czopkó, aki többször volt a délvidék válogatott jobbszélője. Az AMTE mindannak dacára, hogy a SzAK ellen 2-1 arányban vereséget szenvedett, nem bizonyítja azt, hogy a SzAK jobb volt, csak a balszerencse üldözte, a csatárok a kapu előtt nem tudták a goal nyelzetet kihasználni, mind annak dacára, hog

állandó fölényben volt s a csapat, mivel új összeállításban volt, így az első mérkőzésen nem tudott az együttesben beilleszkedni. Ismerve az AMTE ambícióját és tudását így előre láthatólag méltó ellenfele lesz a bácskai csapatnak s így élvezetes mérkőzésben is lesz része a sportkedvelő közönségnek. A mérkőzés e hó 20-án, vasárnap délután 3 és fél órai kezdettel lesz megtartva az AAC Török Gábor-utcai sporttelepén. Bíró: Hollós László (AAC) lesz, előmérkőzés délután 2 órakor. Aradi Török I. AMTE I. b. csapatai. Fedett tribün, büffé. 3204.

+ Pünkösdi vasárnapján érdekes football mérkőzés lesz Aradon. Az aradi harmincharmadik gyalogezred tisztikarjában az elmúlt napokban football-csapat alakult, amely magában foglalja a békeidők legjobb játékosait. Ez a csapat, amely igazán elsőrendű erőkből rekrutálódott, pünkösdi vasárnapján már a közönség elé is lép, hogy egy minden ízében érdekes és elsőrangú mérkőzés keretében bemutassa tudását s egyben a háborús játékonyságot is szőgálja. Ez a tiszti csapat a Szegedi Athletikai Klub tizenegygyét látja vendégül, velük mérő össze erejét. A football-match, amelynek vendégnökségét Monzer Ferenc ezredes, a harminchármas pótzászlóalj parancsnoka vállalta, az AAC Török Gábor-utcai telepén lesz s a jóvedelem az ezred rokkant alapját gyarapítja. Jegyek Mait Emil és Bloch H. cégek üzleteiben válthatók előre.

Vaughan bárónő

250 milliós hozománya.

— Harmadszor megy férjhez II. Lipót barátnője. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Brüsszelből rendkívül érdekes jelentés érkezik Vaughan bárónő, második Lipót volt belga király barátnőjének és morgantikuss feleségének szerelmi regényéről. Az európai botránykrónikák központjában álló hölgy, aki, mint ismeretes, a Don Juan uralkodó utolsó éveinek skandalozus szerelmi történeteit egész nyíltan a közvélemény elé dobta, amikor a király halála után örökösödési pert indított a belga államkincstár ellen, most ismét, tehát már harmadszor akar férjhez menni.

Az egész világ tudja, hogy Lipót király halála után alig néhány hónapra Vaughan bárónő felesége lett egy francia őrmesternek Durrieux Emanuel Antoinnek. A házasság végtelenül szerencsétlen volt, mert az őrmester idült alkoholizmusban szenvedő brutális férjnek bizonyult. Pont a háboru kitörése előtt elvált tőle a bárónő és feleségül akart menni az ismert párisi világfihoz, Gould Anna ismert newyorki milliomos leánynak volt férjéhez, Boni de Castellane grófhhoz. Ebből a házasságból azonban azért nem lett semmi, mert a bárónő gyóntató atyja figyelmeztette őt arra, hogy a katolikus vallás szerint elvált asszony nem köthet újra házasságot.

Mint hogy azonban ez év április 29-én Durrieux őrmester egy párisi kávéházban, a Rue Castiglione egyik hírhedt éjszakai helyiségében hirtelen meghalt, a házasság magától megszűnt és a bárónő visszanyerte teljes szabadságát. Azonban a gróf részén fennálló házassági akadályt kell az utból eltávolítani.

Első felesége Gould Anna ugyanis Sagan herceggel, Tallerand-Perigord princjével, lépett másodsor házasságra, amit az egyház nem ellenzett. Valószínűleg azért nem, mert az amerikai sokszoros milliomosnő protestáns vallású. Vaughan bárónő azt hiszi, hogy sikerül a Castellane gróffal kötendő házassága elé tornyosuló egyházi akadályt eltávolítani és beléphet a legelőkelőbb francia főnemesi családba.

Ismeretes az is, hogy Lipót királytól két gyermeke született a bárónőnek és hogy a,

jelga uralkodó hivatalosan is elismerte, hogy 6 eme gyermekek atyja. Végrendeletében két-száz millió frankot hagyományozott balkézről kötött házasságából született fiainak. Az öregebbik fiu, Tervueren hercege, a háboru kitorése után néhány héttel tüdőgyulladás következtében meghalt. A fiatalabbik Ravenstern grófja még él, azonban nyomorék jobbkéze

van és olyan beteges, hogy az orvosok kijelentése szerint semmi remény sincs arra, hogy életben legyen tartható. Ha ez a fiu is meghal, akkor a bárónő a 200 millió franknak egyedüli tulajdonosává válik és a maga vagyonával együtt körülbelül egynegyed milliárd frankkal fogja megfiényesíteni Castellane gróf főúri koronáját.

Volt aradi huszártiszt második válópere.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Előkelő volt aradi ügyvéd hívta fel az Aradi Közlöny szerkesztőségének figyelmét arra, hogy a bécsi főtörvényszéken egy rendkívül érdekes válópert tárgyaltak, amelynek főszereplőjét Aradon is jól ismerik, mert egykor mint huszártiszt szolgált a Hadik huszároknál és annak idején az ügyvéd irodájában is megfordult, hogy első házasságának felbontásánál segítségére legyen.

Sommaruga Ferenc báró szolgálatonkívüli huszárornagy több évvel ezelőtt elvált első feleségétől a bécsi járásbíró előtt, mert nőül akarta venni Stiewitz Margitot, egy berlini tanárnak leányát, a berlini Schiller-színház tagját. Azonban a berlini anyakönyvi hivatalnál és az ottani törvényszéknél tudomásáraadták, hogy csak akkor köthet a művésznővel jogérvényesen házasságot, ha az osztrák hatóságok hivatalosan bizonyítják, hogy a házasságnak semmiféle akadálya nincs. Megmagyarázták neki, hogy csak háboru esetén adhat a porosz igazságügyminiszter felmentést eme bizonyítás alól. Minthogy akkor még szó sem volt háborúról az őrnagy Aradra jött és ismerős ügyvédjéhez fordult és kérte, hogy legyen most is segítségére. Ez 1914. májusában történt. Mint ismeretes, csakhamar kitört a háboru és a báró azonnal felhasználta ezt az alkalmat, hogy a porosz igazságügyminisztertől diszpenzációt kérjen, amit meg is kapott és nem-sokára meg is történt az egybekelés.

A boldogság csakhamar eltűnt az új pár házából, mert az őrnagy második házasságának a felbontását is kérte. A törvényszékhez intézett beadványában azt mondta el, hogy főleg azért kötött a művésznővel házasságot, mert ez elhitette vele, hogy anya. Elhitette vele azt is, hogy édesatyja azzal fenyegette meg, hogy leányát is, a bárót is agyonlövni ha a botrányt házassággal nem teszi jóvá. Minthogy a tanár olyan ember, akiről föltételezhető, hogy fenyegetését be is váltotta volna, kénytelen volt oltár elé vinni a művésznőt. Azonban a házasságkötés után kitűnt, hogy a hölgy egyáltalában nem nézett anyai örömök elé, csak azért találta ki ezt a mesét, hogy a bárót lekösse. Ennek következtében érzelmei teljesen lehűltek és különben is megtudta, hogy a feleségének egy színészszel van viszonya. Végül kijelentette, hogy azért is kell második házasságának érvénytelenségét kérnie, mert utólag figyelmeztették arra, hogy az első házassága még érvényben van, minthogy a bécsi járásbíró csak elválasztotta feleségétől, de nem mondta ki az evangélikus szertartások szerint kötött, első házasságának megszüntetését.

A bécsi polgári törvényszék a második házasságot érvénytelennek mondta ki és egyuttal megállapította, hogy a báró egyedül oka annak, hogy ez a házasság érvénytelen. Indokolásában kimondotta a bíróság, hogy a bárónak, mint művelt embernek már a második házasságkötésénél tudnia kellett volna, hogy az első házasság felbontása nem jelentett többet, mint az ágytól és asztaltól való elválást, de nem a házasság megsemmisít-

tését. Így tehát a fennálló házassági kötelék továbbra is gátló akadályul szolgál az új házasságnál.

Eme elsőfoku ítélet ellen a báró felfolyamodással élt, különösen azért, mert a bíróság őt mondta ki a második házasságánál az érvénytelenség okozójának. A tegnapi megtartott főtörvényszéki tárgyaláson, mint a Neue Freie Presse írja, a báró azt a hiedelmet akarta kelteni, hogy jóhiszeműen járt el, mert meg volt győződve arról, hogy első házassága az elválasztás által megszűnt, Annál is inkább, mert Poroszországban az elválasztás a főbb, a házasság megszüntetése a kevesebb. Nem lehet a báróval több házasság jogi tudást követelni — mondta a védője — mint a berlini jogászoktól, akikhez tanácsért fordult. Érdekes, hogy most tünt ki a főtörvényszéki tárgyaláson az a körülmény, hogy a báró második felesége levelet írt az elsőnek, amelyben értésére adja, hogy a bárónak vele viszonya van. Ezzel az első asszonyt rákarta bírni arra, hogy egyezzen bele a válásba.

A művésznő védője kijelentette, hogy megtudná cáfolni a bárónak összes állításait és be tudná bizonyítani, hogy egy szó sem igaz abból, mintha a professzor lelővással fenyegette volna jövődő vejét, vagy pedig mintha a méltóságos asszonynak viszonya lenne egy színészszel. Ehhez azonban nem érzi magát felhatalmazottnak, épp úgy, mint amennyire nem volt joga a báró védőjének az állítani, hogy a második asszony az első asszonynak az említett levelet megírta. Ezt az elsőfoku bíróságnál kellett volna elmondaniok. Hogy a bárónőt nem terheli semmiféle mulasztás a házasságkötésénél, kitűnik abból is, hogy mikor a báró feleségül vette, mindössze 19 éves, tehát kis-koru volt.

A főtörvényszék elvetette a felfolyamodást.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Színházi műsor:

Csütörtökön délután Csárdás királyné.

Este: Utolsó bérletszám: Vengerkák.

Pénteken: A karszemélyzet jutalomjátékán

Modern kabaret. Édes öregem, Fall-operett.

Szombaton: Tökéletes asszony.

Vasárnap délután: Lengyel vér.

Este: Tiszavirág.

Művész-est a színházban.

Három kis egyfelvonásos színmű előadása tette változatossá az aradi színház mai estélyét. A három kis mű: *Sutro* Alfréd: *Háromszög-e*, *Marót Sándor*: *Örök tűz-e* és *Karinthy* Frigyes: *Körömrészelő*-je tendenciában és hangulatban merőben ellentétes, de talán épen ezért egy színházi est keretében pompásan összeillő. Kiegészítik egymást s nivellálják a közönség hangulatát. „A háromszög” briliáns vigjáték, csupa szellem és ötlet, „Az örök tűz” finom elemzés és merész tendencia, a „Körömrészelő” az utóbbi idők egyik legsikerültebb színpadi szatirája. Kacagás és szelíd melancholia, mosoly és szomorúság hullámzottak a színpadon s egy pillanattal sem engedték a közönség lel-

két a végletek felé: a bohózat burleszk komikuma és a tragikum könyes tájai felé csapongani.

Marót Sándor kis színpadi művéről szólnunk először. A szerző Aradon él s a kis színdarabot Aradon írta. Ez a szempont is jogossá tenné érdeklődésünket és szeretetünket, de minden elfogultságtól és lokalpatriotizmustól menten őszinte meggyőződéssel írjuk, hogy *Marót Sándor* első színpadi műve az *irodalomnak határozott nyeresége*. Tendenciája merész, majdnem tulmerész, de valahogy úgy érezzük, hogy csodálatosan őszinte. S igazságainak megokolására tud is őszinte szavaival találni. Egy tiszta, fehér lelkű leány eljegyzésének éjszakáját nézzük végig. A völgegy 12-hadnagy s reggel indul az ismeretlen útra. Visszajő-e, vagy nem? Ki tudja? Az isten talán... A két szerelmes vergődő lélek az elcsöndesedett éjszakában ablakon keresztül beszélget, pedig az ajkuk csókok után sir s a vértük követelőzve lézong a boldogság után. Egy pompásan beállított állomajelenetben megjelenik a leány előtt egy halott hős menyasszonya, aki elsőkelatlan csókkal ajkán meggy keresni a halott völgegy ajkait... A fekete menyasszony cittünik, a kábulat elszáll s a fehér leány sikoltva rohan az ablak felé, ahol már ott áll a völgegy, a „ma még piros élet”, holnap talán már „fehér álom” s a két szoujas lélek, mint két akácvirág borul össze egy elfelejtkező pere boldog mámorában.

E kis mesét szép magyar nyelven, első színpadi alkotásnál bámulatra méltó rutinnal mondja és mondhatja el *Marót Sándor*, ki e munkájával elismerést és becsületet szerzett önmagának is, az aradi újságírók társadalmának is. A közönség tüntető szeretettel fogadta a kis darabot és szerzőjét sokszor kitapsolta. Az író tiszteletű és barátai négy szép koszorúval is meglepték, melyeknek szalagjain a következőket olvashattuk: *Marót Sándornak* igaz nagybecsűléssel az aradi írók és művészek szabad társulása; *Igaz szeretettel aradi kollégáid*; *Marót Sándornak* — az Arad és Vidék; *Marót Sándornak* — az Aradi Tükör. A darabot egy hangulatos kis próló vezetett be, amelyet *Hiffer* Lujza mondott el kedvesen.

A *Háromszögben* és a *Körömrészelőben* Góthné és Góth arattak hatalmas sikert s művészetük elismerő méltánylásra talált a közönség szüntelenül fel-felhangzó tapsaiban. Az aradi színtársulat tagjai közül mind a három darabban szerepelt *Kertész Dezső* s mind a három szerepben bebizonyította tehetségét. Az *Örök tűzben* *Harmath* Józsa alakította egy kedves női lelket az ő kifinomodott művészetével s *H. Kápolnay* Juliska volt néhány szavas szerepében kitágústan. *Karinthy* darabjában *Riss Miklós* tűnt ki egy nagyszerűen beállított figurával. Kiseb szerepekben részt kért az est sikeréből: *Várnai*, *Delli* és *Blidar* Vali.

Z. A.

* **Írók és művészek zsu-járól.** Az aradi írók és művészek irodalmi délutánjáról írott cikkünk egy sajnálatos technikai sérülést szenvedett. Kimaradt az ekből a 15-iki délutáni programjának két értékes számáról írott tudósításunk, melyeket újra lenyomatunk, úgy, a mint eredetileg megírtuk volt: „*Várnai Margit* asszony gyönyörű énekével sikereinek és híveinek számát újra növelte. Mulder: *Staccato*-pólkáját énekelte el úde kristálytisza hangon. A műsor egyik kedves száma következett ezután. A népszerű *Barics Gyula* lépett a színpadra, hogy elénekelje *Weil* Károly dr.-nak: *Jusson eszedbel* című költői szépségeiben gazdag dalát, melyre ő maga szerzett dallamot. A szép dal után ugyancsak saját szerzeményét: *Pista* hadnagy balladáját énekelte el nagy hatás mellett. Az utóbbi dal *Barics* egyik — a temesvári színházról elfogadott — operettjének a slágerszáma?”

* **A színház hírel.** A *Vengerkák*. Holnap újra színpadra kerül a *Vigszínház*nak ez a páratlan sikert aratott műsordarabja *G. Kertész* Ella és *Góth Sándor* vendégfelléptével. A mai előadása, tekintettel a 10 órai záróra szigorítására, kivételesen fél 7 kor kezdődik. A *karszemélyzet jutalomjátéka*. Péteken nagyszabású *Modern Kabarettel* tartja a karszemélyzet a minden évben szokásos jutalomjátékát. Új aktualitások és kuplék egész tömege van műsoron. Azonkívül *Fall* Leó pompás hangulatos operettje, az „*Édes öregem*” kerül előadásra

Horváth Mici, Róna és Kiffer Lujzával a főszerepekben. *Utolsó előadások.* Szombat és vasárnap tartja a társulat a téli idény utolsó előadásait. Szombaton este a Tökéletes asszony, vasárnap délután a Lengyervér és este a Tiszavirág operettekkel, ezek után bezárulnak a téli színház kapui és egy hónapi szünet után a Nyári Színházban folytatódnak az előadások.

* **A 33-as hadkiállítás.** Már csak néhány nap választ el a 33-ik gyalogezred hadkiállításának megnyitásától, amely 20-án, vasárnap délelőtt 11 órakor fog megtörténni a Kultúrpalota nagytermében. Amennyiben hivatalos elfoglaltsága megengedi, a kiállításon meg fog jelenni Hess Rudolf gyalogsági tábornok, a temesvári katonai kerület parancsnoka is. Az érdeklődés a kiállítás iránt napról-napra fokozódik. A vernissagera szóló meghívókat már szétküldötte a rendezőség; sajnos, hogy a meghívottak száma elé korlátokat szabott a kiállítási terem méreteinek szűk volta. A kiállítás megtekintésének díja egy korona s a jótékony célra való tekintettel felülfizetéseket is elfogad a rendezőség.

Katonai bírósági vizsgálat Aradon.

— **Árdrágitásért feljelentett katonakereskedő.** —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A temesvári hadosztálybíróság egyik főhadnagy-hadbírói rangban levő vizsgálóbírója napok óta nyomozást folytat Aradon Schwarz Dezső 33-ik gyalogezredbeli hadapródjelölt, aradi bőrkereskedő ügyében.

Schwarz Dezsőt ugyanis feljelentették, hogy Pécsen Höfler nevű bőrgyárosnál több mint egy waggon talpbőrt vásárolt a maximális áron felül, 28 koronáért kilóját. Az egész talpbőr mennyiséget Aradra szállította és itt azután még drágábban 36—38 koronáért adta el kilóját, aradi és környéki cipészeknek. Ennek dacára azonban Höfler pécsi gyárost azzal fenyegette meg, *Kertész* hogy Miksa dr. ügyvéd útján pört tesz ellene folyamatba, ha a gyáros neki nem térít vissza 400000 koronát, amit a waggon bőrnél a maximális áron felül túlfizetett. A túlfizetést Schwarz Dezső bizonyítani is tudta amennyiben a pénzt bank útján utalta át, kifejezetten a vásárolt talpbőrért a pécsi gyárosnak. Így a gyáros ki volt szolgáltatva neki, amihez még az járult hogy Schwarz Dezső már a beadandó keresetet is elkészíttette ügyvédje által ellene.

Az utolsó percben Höfler egyezsége ajánlott föl. Azt mondotta, hogy *hajlandó 20.000 koronát visszatéríteni*, ha Schwarz eláll a többi követelésétől. A hadbavonult bőrkereskedő ebbe bele is ment, ami nem csoda, ha tekintetbe vesszük, hogy a talpbőr törvényileg megállapított maximális ára 12 korona 60 fillér kilónként.

A fényes üzlet örömeit azonban Schwarz nem sokáig élvezhette, mert egyik volt alkalmazottja nem sokára följelentést tett ellene az emondottak miatt a katonai hatóságnál. Ezek azonban csak első vádpontként szerepelnek a följelentésben. Sokkal súlyosabb a második vád, amit a följelentő fölhoz és amely szerint egy őrmester kérésére, aki nála a katonaság részére 15 kilogramm talpbőrt vásárolt, — 10 kilóval nagyobb mennyiségről, azaz 25 kilóról állított ki számlát. Végül a följelentés harmadik pontja szerint Schwarz Dezső Karánsebesen egy banktól 1—2 waggon szeszt is vásárolt, mint katonát, és ezt szintén a maximális rendelet kijátszásával adta el Hanzu Nesztor aradi drogueristának. — A temesvári hadosztálybíróság főhadnagy-vizsgálóbírója az aradi rendőrség helyiségében folytatja ebben az ügyben a tanúkinterjúkat. Tanúként kihallgatták eddig Klein Józsefet, a törzsőrmestert, egy káplárt és Steiner volt aradi bőrkereskedőt. Schwarz, aki a háború hosszú ideje alatt mint beteg Aradon tartózkodott, most ismét csapatbiztosítást teljesít.

Hol nyaralnak az idén az aradiak.

— **Főszezon — augusztusban és szeptemberben. — Szabadságra mennek a tisztviselők. —**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Három évvel ezelőtt, amikor ennek a véres világháborúnak tüze fellángolt, tudvalevőleg gondtalan nyaralásba, fürdőzésbe merültek azok a boldog halandók, akik elég idővel és anyagi eszközökkel rendelkeznek s megengedhetik maguknak a különböző fürdőhelyeken való pénzszórás gyönyörűségeit. A háború vihara egyszerre elsodorta e nyaralókból a vendégeket és akiben kellő előre látás volt, az a mozgósítás legelső hírére hazasiertett, még mielőtt beszüntették a vonatok közlekedését. A háború második esztendejében már nem voltak olyan ijedések az emberek és lassanként belátták, hogy a világháború sem lehet elég ok az üdülési szünetre azoknak, akik elég szerencsések és a front helyett például a Balaton hullámaiban élvezhetik a nyári nap éltető melegét. Most, a harmadik háborús nyáron valószínűleg türelmetlenül várják a konjunkturától meggazdagodott tömegek, hogy állandó lakhelyükön túl, — mint ők mondják — kifújják magukból a városi port és lefejtsék lelkükről a sok nyomoruságos jajveszékélés lehangoló árnyékát.

Azok az aradiak is, akik békeidőben egyetlen nyarat sem mulasztottak el, hogy idegeiket a külföld fürdőhelyein, vagy Magyarország csodás bergei között erősítsék meg, most elpalástolhatatlan idegességgel afelett tanakodnak: hol kellene eltölteni az idei nyarat?

— Elég nagy tőke áll rendelkezésemre — mondta e sorok írójának egyik aradi ismert üzletember, aki arról nevezetes, hogy egy esztendő alatt negyedmillió koronát tudott összelelmeskedni, — hogy családommal együtt vagyonomnak megfelelő módon töltem el a nyarat, azonban az aggaszt, hogy a szükséges élelmiszerekkel nem tudjuk magunkat felszerelni és szégyenszemre vissza kell jönnünk az előkelő fürdőhelyről. *Olyan híreket terjesztenek, hogy a legkiválóbb fürdőhelyeken is csak akkor fogadják be a vendégeket, ha megfelelő mennyiségű lisztet visznek magukkal.* Hát honnan szerezzek én be annyi lisztet, amennyi a fürdőhelyen a családomnak szükséges? Aradon ugyan el vagyunk látva liszttel, de nagy kérdés, vajon megengedik-e kivinni a városból? Én ismerem az aradi jobb családok élelmezési viszonyait és bátran mondhatom, hogy a közönség legnagyobb része el van látva liszttel, valamint más élelmiszerekkel, azonban ezeket a cikkeket lehetetlenség Aradról elszállítani, mert nem ad a hatóság szállítási engedélyt. Így tehát a legnagyobb gond nehezül azokra a családokra, akik a háborúban sem akarják elfelejteni a nyaralás kellemetességeit. Hatósági engedély nélkül ugyanis nem merik megkockáztatni a szállítást, mert tudvalevőleg a bőröndöket a vasutnál kinyitják és töviről-hegyire átkutatják azok tartalmát.

Igy siránkozott az ujdonsült félmilliomos, aki heringszállításain kívül most bizonyára leg többet azon töri a fejét: miképen tudna magának kellemes nyári otthont teremteni? Mi arról értesülünk, hogy az aradi közönség nagyrészét egyáltalán nem izgatják az idei nyaralás súlyos gondjai, mert nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy a legjobb fürdőhelyeken magával kell vinni a közönségnek lisztporciót. A tátrai és balatoni fürdőhelyek, valamint az ausztriai szanatóriumok és nyaralók, penziók tulajdonosai ki tudták harcolni, hogy megfelelő mennyiségű élelmiszert kapjanak. A legtöbb

nagy szanatórium különben is már saját gazdasággal rendelkezik és így nincs rászorulva az idegen helyről származó élelmiszerekre. Minden jel arra mutat és ezt összes értesüléseink is megerősíti, hogy az aradi nyaraló közönség legnagyobb része az Aradtól nem messze fekvő üdülőtelepeket és klimatikus gyógyhelyeket fogja felkeresni, sőt az idén a Hegyalja is úgy fellendül, mint talán még soha. A Hegyaljára tudvalevőleg sokkal könnyebb élelmiszereket szállítani a praktikus közlekedési eszköz — a hegyaljai villamos — segítségével. Az aradmegyei Menyháza és a hunyadmegyei Alváca fürdő valószínűleg szintén keresett fürdőhely lesz és ha megfelelő mennyiségű élelmiszert tudnak az ottani bérlők, megvendéglősök beszerezni, úgy a közönség bizonyára nem is fog panaszkodni. Tudomásunk szerint azonban Menyháza fürdőnek eddig nem sikerült magát elég liszttel ellátni, mert Aradmegye lakosságának sem akart az Országos Közlekedési Hivatal annyi lisztet szállítani, amennyit a hatóságok tőle kértek. Néhány előkelő aradi családról tudjuk, hogy Steierország különböző fürdőhelyeit fogják felkeresni, mert az onnan jövő hírek szerint az ottani telepek nem szűkölködnek élelmiszerekben.

Mint egészen természetes tényt konstatáljuk, hogy az idén már megkezdik a közhitvatokban és a magánvállalatoknál is a nyári szabadságolást, amelyben két éven át nem volt részük az alkalmazottaknak, akiknek idegei így csaknem teljesen kimerültek. Tudunkkal Arad város, Aradmegye, a Máv és a különböző állami hivatalok tisztviselői már a jövő hónapban megkezdik a nyári pihenést. Azt már rég nem lehet érv gyanánt felhozni, hogy örüljön az, aki nincs a fronton, mert igen sokan vannak itthon, akik már a fronton sem érezhetnék magukat rosszabbul.

Az idei aratást valószínűleg csak július végére fogják befejezni és augusztus elején már kaphat új termésű lisztet a közönség. Valószínű, hogy az új termés eredménye jobban lehetővé teszi a fürdőzők lisztigényeinek kielégítését és ezért a közönség tulajdonképpen csak augusztus elején kezdi elárasztani a különböző üdülőhelyeket. A háború tehát a nyaralás terén is eltolódást okoz: az utószezont kinevezik főszezonnak.

Ügyvéd honorárium erkölcstelen munkáért.

— Saját tudósítók teleteljesítése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: Galambos Miklós szappangyáros felesége tavaly áprilisban megbízta Babochay Géza ügyvédet, hogy férjének és Schwarz Lajos szappangyárosnak népfelkelői katonai szolgálat alól való felmentése ügyében járjon el az illetékes katonai hatóságoknál és a szükséges iratokat készítse el. Az ügyvéd munkájáért 6000 korona honoráriumot kötött ki, amelyből Galambosné azonnal lefizetett 3000 koronát, a hátralék pedig akkor lett volna esedékes, ha a fölmentés sikerül. Az asszony azonban azt is kötötte, hogy az előre kifizetett összeget, ha a fölmentés nem sikerül, az ügyvéd köteles visszatéríteni.

A fölmentés valóban nem sikerült, de az ügyvéd a 3000 koronát nem volt hajlandó visszafizetni, mire az asszony beperelte. Így

került az ügy a budapesti polgári törvényszék elé, amely ma tartotta meg tárgyalását, ahol azonban Babochay dr. nem volt jelen. A bíróság érdekes ítéletében kimondotta, hogy a 3000 korona nem ügyvédi munka honoráriuma, hanem hatóságok befolyásolásának és kijárásnak jutalma. Miután pedig a kijárási honvédelmet érintő ügyekben a megbízó részéről is a jó erkölcsökbe ütközik, — a törvényszéknek meg kell tagadnia a jogsegélyt. Az ügyvéd tehát nem fizeti vissza a 3000 koronát, mert eljárása — jó erkölcsökbe ütközik.

Aradon

nem vásárolják a burgonyát

— Visszaadták a kereskedők a városnak. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A közéletellenes panaszok leghangosabbja volt mindig az, amely a burgonya hiány miatt tört fel a város lakosságának minden rétegéből. Hogy kezdetben alaposak és indokoltak voltak e panaszok, azokról sajnos valamennyien a legszomorúbb formában győződünk meg. Asztalunkra talán csak ünnepnap jutott egy-egy pár szem burgonya, a szegényebb néposztály előtt pedig szinte elérhetetlen magasságban volt ez a nagyfontosságú, kenyérpótló élelmicikk. Sajnos, a panaszokat abban az időben megszüntetni nem lehetett. A városi közéletellenes hivatal erején kívül álló okokból nem kerülhetett annyi burgonya hozzánk, amennyi a közellátásra szükséges lett volna. Amint azonban elmúltak a szállítási nehézségek, vagon-vagon után érkezett Aradra, a kereskedőket mindinkább elhárította a városi közéletellenes hivatal a legszebb burgonyával, az ellátás a legkitagástalanabbul, legszebben megindult.

Azonban a panaszok csak nem szűntek meg.

Mert fájt hallani a sok siránkozást, felkerestük Esterházy Kálmán báró tb. főszámvevőt, s kérdést intéztünk hozzá, hogy miképpen megy a burgonya ellátás, miért panaszok az emberek még ma is burgonya hiány miatt.

— Az emberek, illetve a lakosság ok nélkül panaszolják — válaszolt a főszámvevő. — *Ami a burgonyánk, hogy a kereskedők közút mintegy 30-an jertek nálam, hogy tegyék valamit a nekik kiosztott burgonyával, mert a közönség, dacára a kiváló minőségnek, nem viszi a burgonyát s nyakunkon romlik, ha hamarosan el nem viszik tőlük.* Elkezdendő a burgonya elromlását, kénytelen voltam a jelentkezőknek korlátlan mennyiségben kiadni, sőt olyképen rendelkezni, hogy a burgonya egy tekintélyes része vetőmagnak adassék ki.

Hogy az élelmezési hivatal vezető főszámvevő nyilatkozata mennyire találoz jellemzi a helyzetet, arról a burgonyát kezelő kereskedőktől nyert felvilágosításokból is, de olyképen is meggyőződünk, hogy személyesen kíséreltük meg burgonya szükségletünket korlátlan mértékben kielégíteni. Ennek sikere élénk bizonyosság mellett, hogy az emberek annyira benne vannak a panaszkozásban, hogy akkor is panaszolnak, ha arra igazán semmi ok sincs.

Jegyezzük hadikölcsönt, mert ezzel hazafias kötelességet teljesítünk és fölös pénzünket jó kamatozással, feltétlen biztonsággal elhelyezhetjük.

Haladóktalanul

kell jegyezni!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Magyar ember természetéhez tartozik, hogy a legfontosabb tennivalónál is akad mindig még fontosabb teendője. Szeret patópáloskodni és a „hej, ráérünk arra még” filozófikus nyugalmu jelszóval szívesen halasztja a holnapra azt, amit bizvást megtehetne ma is. A háború folytatásában a hadieszközöknek, municiónak, ellátásnak most van a legnagyobb jelentősége: a diadalmas, sikeres befejezésnél, a béke biztosításáért. A béke gondolata cenzuramentesen röpült szerteszét az egész világon és a béke gondolata hatja át, lelkesíti a diadalmas rohamokra derék, hős katonáinkat is. A hadieszközöknek, a municiónak, az ellátásnak most még inkább, mint valaha: együtt kell lenni, hiánytalanul, pontosan, idejére.

És hogy ez így legyen, azért kell hadikölcsön összeget is biztosítanunk, hiánytalanul, pontosan, idejére, bőségesen. *Itt most nem lehet késedelmeskedni.* És éppen ezért, hagyjuk azokat a bizonyos régimódi magyar virtusokat, azok közül éppen csak azokat, amelyekre de-hogy is lehet ma szükség. Most nem lehet, mert nem szabad egy órát sem mulasztanunk.

A hadikölcsönt jegyezni kell mindenkinek. Mindenkinek, tehetsége szerint. Nem kell röstelkedni senkinek sem azért, ha éppen csak egy csekélyke kis összeget jegyezhet. Fillérek-ből halmozódnak a milliók, az egészen kis jegyzéseknek tömegére éppen olyan szükség van, mint a milliós nagy jegyzésekre és a kis keresményéből, csekélyke kis tőkéjéből egy-két száz koronát jegyző kis emberek jegyzésének éppen olyan becsese van, mint a milliós jegyzéseknek. Jegyezni lehet minden bankban, minden pénzügyintézetben, de jegyezni lehet bármely postahivatalban is. Ebből látnivaló: hogy alkalom van bőségesen a hadikölcsön jegyzésére. A késedelemre tehát semmi mentő ok sem lehet, semmilyen kitogás sem menti azt, ki a jegyzést elmulasztja, mert — halogatta. De ostobaság és könnyelműség.

Aradon ma a következő jegyzések történtek:

Mint minden hazafias akcióból, így a hatodik hadikölcsön jegyzéséből is méltó részt kér a *Neuman Testvérek-cég*.

Az elsők közt jelennek meg *millió* jegyzésükkel immár hatodszor és ez bizonyára arra ösztönzi a nagy vagyonnak urait, hogy ők is erejükhez mérten teljesítsék kötelességüket.

Az *Aradmegyei takarékpénztárnál* ma Neuman Testvérek egy millió koronát, az *Aradmegyei Takarékpénztár* saját számlájára 500.000 koronát jegyzett. Az érdeklődés állandóan fokozódik az intézetnél és a közeli napokban több nagy jegyzésre van kilátás.

Aradi Központi Takarékpénztárnál ma Weisz Mór és Fiai 25.000 koronát (részjegyzés), Mayerhoffer Lajos 10.000 koronát, kisebb tételekben 2700 koronát jegyeztek. Összes eddigi jegyzés 223.200 korona.

Az *Aradi Általános Takarékpénztárnál* ma Weisz Mór és Fiai 25.000 koronát, Grünvald és Moskovitz cég 10.000 koronát jegyzett. Az összes jegyzés eddig 184.000 kor.

Az *Aradi Polgári Takarékpénztárnál* a mai jegyzések a következők: Roth Samu 10.000, Singer Izrael 10.000, N. N. 5000, Laztrav Mariska 2600, Braun Adolf 1000, Mosotzy István 200. Összes eddigi jegyzés 82.000 korona.

Az *ipar és Népbanknál* a következő jegyzések történtek a mai napon: Weisz Mór és Fiai 25.000, Székely Sándor és neje 10.000, Zolner Adám 3000, Székely Salamon 500, kis-

sebb tételekben 2000. Összes jegyzés 77.450 korona.

Az *Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál* nagy érdeklődés nyilvánul meg a hatodik hadikölcsön iránt. Ennek az érdeklődésnek látható jele és bizonyítéka az a tény, hogy ma délig az intézetnél 619.050 koronát jegyeztek.

Az *Adriai Biztosító Társulat* bevezeti a hadikölcsönrel kapcsolatos életbiztosításokat, miáltal az életbiztosítást olcsóbb, mert a kedvezményezett ugyanazért a díjért a biztosító összeget túlhaladó ellenértéket kap, a honpolgári kötelezettségének kevésbé terhelő teljesítése mellett a családról való gondoskodást teljes mértékben lehetővé teszi és módot nyújt a hadbavonultaknak is ezen kedvezményt igénybe venni, mert a biztosítás minden pótfizetés nélkül a hadbavonultakra is kiterjeszti. A biztosítás módjára vonatkozó további részletek megtekinthetők az *Adriai biztosító társulat* aradi vezérgyűnökségénél, Józset főherceg-ut 3.

H I R E K.

Simonyák György gyermekei Aradon élnek.

(Az aradi árvaszék figyelmébe.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Az aradi szegényházban elhunyt *Simonvák György*ről szóló cikkünk hatása alatt ma megjelent az *Aradi Közlöny* szerkesztőségében *Nádor Tódor Radnai-uti vendéglős* s előadta, hogy az *Edelspacher* utcában évekig egy házban lakott *Simonvák*kkal, aki akkor még nős ember volt. Később különvált a feleségétől, házasságukból azonban négy gyermek származott, két leány és két fiú. Ezek közül most a legidősebb katona. Az öreg *Simonvák* a vendéglős szerint is kicsapongó életmódot folytatott, alkoholista volt, a családjával rosszul bánlt, szép kerését mindig házon kívül költötte el. Ennek következménye volt az is, hogy későbbben a felesége elhagyta.

Nádor Tódor azt is elmondotta, hogy *Simonvák*kné sokszor beszélt neki urának a gazdag testvérbátyjáról *Sopronban*, akinek egyetlen hozzátartozója *Simonvák György*. Azt az aggodalmát is kifejezte az asszony, hogy a parasztnábob korhely öccsét ki fogja az örökségből tagadni.

Ez az újabb adat természetesen egészen más fordulatot ad a *Simonvák* hagyatékok ügyének. Kötelességünknek tartjuk, hogy felhívjuk az aradi árvaszék figyelmét mindezekre és felszólítjuk: járjon el a *Simonvák-árvák* érdekében, ha kell, perelje vissza az őket jogosan megillető óriási hagyatékokat a kinstártól.

Budapest a házbérek emelése ellen.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálta tudósítók: *Ullman Gyula* és társainak a lakbérrendelet módosításáról szóló indítványáról ma döntött *Budapest székesfőváros közgyűlése*. Amikor *Ullmann Gyula* indítványát meg akarta okolni, óriási zaj tört ki. Eláll, eláll, kiállnak. *Ullmann* pedig közbeállított, hogy neki joga van beszélni és el is fogja mondani indokait, nem enged semmiféle terrornak. Az elnök folytatólag csönget. Lárma közben beszél *Ullmann* és indokolja meg indítványát, amelyre a sürgősség kimondását kéri.

Vázsonyi Vilmos szólalt fel ezután: A közgyűlés állást foglalt az ellen, — ugymond — hogy az összes terheket egy osztályra hárítsák. Ő a maga részéről helyesli, hogy a háztulajdonosokat kártalanítsák a hadbavonultak lakbértartozásáért, ami azonban a házbéremelés százalékos megállapítását illeti, ennek határozottan ellene van. Kétségtelen, hogy a háború utáni időkre gondoskodni kell elegendő szomszárakról, erre lehet is beszélni, másról nem.

A közgyűlés ezután úgy a szavazás ki- mondását, mint magát az indítványt elvetette. (Zajos helyeslés.)

Becsés vevőinknek tudomására hozzuk, hogy a
nyári mosó- és lüszter-árak

gyermek, fiuk és férfiak részére megérkeztek

és alanti árjegyzék szerint lesznek eladva.

ÁR J E G Y Z É K.

Mosó-árak:

Rózsahegy mosó vászon gyermek öltönyök, kitűnően mosható matróz és Norfolk-tazonokban, 3-tól 11 évesig **20** koronától feljebb.

Ugyanaz fiu-öltöny rövid nadrággal 3 darabból álló Gambetta és bricsesz-nadrággal 10-től 14 évesig **28** koronától feljebb.

Fiu-öltöny hosszú nadrággal 14-től 17 évesig **32** koronától feljebb.

Férfi-öltöny szines szineken **38** korona.

Férfi-öltöny krem selymezett, kitűnő mosható öltöny minden nagyságban **56** korona.

Japán selyem öltöny egész finom kivitelben, krem szineken minden nagyságban **60** korona.

Kocsis gradli öltönyök **30** korona.

Fekete és kék lüszter kabátok egész finom kivitelben **24** koronától **60** koronáig.

Fekete és kék lüszter kabátok és mellények, selyem-lüszterből **58** koronától **70** koronáig.

Vászon nadrágok drapp színben, minden nagyságban, kitűnő mosó **20** és **25** korona.

Gyermek ruhák lüszterből kék és szürke szineken egész finom, bélelt nadrágocskákkal **60** koronától feljebb.

Ezen hirdetés csak egyszer jelenik meg, kérem sziveskedjenek ezt megőrizni.

Tisztelettel

Szántó Mór és Társa

ruhaüzlet, színház-épület.

3171